Veure veus

Una trucada. A l'altra banda, algú despenja i respon. Una veu anònima i llunyana pregunta per un espai més o menys conegut i proper: la Capella de Sant Roc. Les qüestions que Antònia Del Río exposa i no sentim demanen identificar-la, localitzar-la, datar-la i descriure-la fins al mínim detall. Una entrevista coral de realla i engaixa, perquè amb les respostes obtingudes genera un muntatge sonor i una imatge gràfica en tres dimensions. Desafiant la memòria i la mirada, *Reconstruccions* desmunta la Capella per convertir-la en un conjunt de veus que no veuen, que recorden; un cúmul d'impressions que després remunta per tornar a conformar un tot. Només que aquest tot ja no és el mataix. A través del telèfon l'artista entra a les cases dels vallencs per fer-los sortir, i allora és pren la paraula, literalment, separant la veu del cos que l'emet per produir-ne un de nou – "una veu i res més", diu Mladen Dolar.

Del Río ens invita a escoltar, a parar l'orella allà on creiem segament en la mirada, per dir-nos que no podem veure-ho, o millor: que podem veure-ho de tot, o millor: que podem vetre'l d'una altra manera. Si la multiplicitat d'opinions confirmen que no hi ha una perceptció unívoca sobre la realitat, l'escuesa d'aquest text és una geografia sonora que va més enllà del visible, més enllà del present que tenim sota els ulls. Com al final de *Catedral*, la convesa entre dos desconeguts que comparteixen un lloc comú i distant transforma la nostra experiència amb l'espai, tradicionalment reduïda a la visió, i ens reclama més atenció, en i amb tots els sentits.

Si les parets parlessin... diem. I callem. El condicional és l'obertura a un món irreal però viscut. En un acte d'arqueologia immaterial, Del Río restaura la memòria del lloc fent parlar les parets: el que hem vist i el que ens han dit, el record i el sarraing, s'eleven a la categoria de saber. I, de fet, saben perquè recordem, però la memòria també modifica, afegix, inventa i dissol. El record és un constructor de realitats que ens permet erigir catedrals allà on no n'hi ha. Per això recrear la Capella de Sant Roc vol dir fer-la de nou i, alhora, desfer-la en una infinitud de possibles.

Què fa veure una veu? Què fa present un record? La imprecisió del llenguatge i la fugacitat de la paraula parlada se sumen a la vaguetat de la memòria a distància, que confon, dubta i traeix, que s'excusa i tanmateix afirma. La vista, com el record, és parcial, fragmentària, i el 3D és la imatge de sintesi d'aquestes fraccions. La realitat augmentada de la maqueta virtual és la traducció en imatges de la compressió de sons que l'originen, tan etèries i canviants com qualsevol descripció, tan fictícies i reals com qualsevol imatge del món. Mentre les veus ens diuen que podem veure-hi més enllà dels ulls, la simulació tridimensional ens ensenya la nostra representació de l'espai crea nous mons.

Entre el music que interrorinza cada una de les notes i l'arquitecte que aixeca edificis a partir d'una imatge mental, Antònia Del Río es convida a veure per refer l'univers fragmentari d'un espai, la Capella, metàfora del mòn. Un recorregut que no més pot fixar-se de forma imprecisa, fluctuant. Més enllà de la didimensionalitat del mapa i el paisatge, que amb escales i perspectives han pretès esgotar el territori, aquí altres composicions ens fan qüestionar la realitat: un espai que hem cregut copsar enterament només amb els ulls o un mòn que hem volgut conquerir i acotar, però que se'ns escapa.

El discurs indirecte de les trucades, la reproducció a sala de les rèpliques i la representació interactiva del 3D ens indiquen que tot és repetició, un "tornar a presentar el lloc" que val, però, per si matèix. "Espai inventat, espai inventat," escriu Perec. En aquest sentit, el registre telefònic és fonamental ja que, amb l'excusa de parlar de la Capella, l'artista dòna veu a la Capella a través de la seva gent, i allora s'aprofita dels discursos per donar al lloc a la veu, una dimensió pròpia que es materialitza amb la paradoxal imatge 3D. Aquestes *Reconstruccions* són, dòncs, l'afegit que neix del decalatge, el que fa que le *podè* deu passosí i d'amplada *pues*... jo què sé... uns cinc, em sembla. No sé, més o menys, eh? No ho sé, te dic... — *Pues, pues, pues*... un, dos, tres... No tinc ni ideal! *Pues* sobre uns cinc d'amplada, potser, per uns vint o vint-i-cinc de llargada. Més o menys. — Tinc una miguela de record com si fos petit, això. — Sí, és molt petita, sí. — Més aviat és petita... Més aviat és petita, però... tampoc no és allò tan petit. — Doncs, eeemmm, a veure... De dins recordo que és un espai petit... Eeemmm, ostres, tu, és que era fa temps que no hi entro. — *Bueno*, no. Així... mediano. — Homé! Per a fer exposicions i per tot això ho trobo bè. Ni gran ni petit. Ho trobo bè. Ho trobo acollidor i ho trobo bè. — Així. No sé, *podé* tè uns... uns quaranta per quinze? No ho sé, aproximadament... No ho sé. — Més o menys... No sé! Jo per això dels números sòc fatal! — Deu tinde aproximadament uns quatre o cinc metres maxim d'ample... Cinc metres d'ample, suposo que deu tinde, i de fondo... no sé... uns deu; deu metres, quinze metres, com a molt. Estarèm parlant d'uns seixanta-setanta metres quadrats, aproximadament, suposo. — Aaaaah! Això? No parlem de la matèixa... *Vale, vale, vale*...! Jo parlava de la Capella del Roser.

De quina capella estem parlant

— Sí, diguí'm? Sí, sí. I'the visitat mai? Sí, és la de Sant Roc, no? Vols dirí? O la que hi ha al carrer de la Cort, no? Vols dirí — Aaaaaah, tu dius la Capella donde estabà el juzgado antiguo, que hacen exposiciones y eso... Sí, sí, sí, sí... — Ah! Tu vols dir la de Sant Roc, vols dir la de... del davant del quiosc, no? La del carrer de la Cort. — D'on truca vostè? — Això està allà al Pati, no? — Sí, suposo que és aquesta, *vale*, sí... Que... que... és molt alta de *techo*, vull dir... és la que està... que està allà, que fa xamfra, eh? No sé, te dic... — *Pues, pues, pues*... un, dos, tres... No tinc ni ideal! *Pues* sobre uns cinc d'amplada, potser, per uns vint o vint-i-cinc de llargada. Més o menys. — Tinc una miguela de record com si fos petit, això. — Sí, és molt petita, sí. — Més aviat és petita... Més aviat és petita, però... tampoc no és allò tan petit. — Doncs, eeemmm, a veure... De dins recordo que és un espai petit... Eeemmm, ostres, tu, és que era fa temps que no hi entro. — *Bueno*, no. Així... mediano. — Homé! Per a fer exposicions i per tot això ho trobo bè. Ni gran ni petit. Ho trobo bè. Ho trobo acollidor i ho trobo bè. — Així. No sé, *podé* tè uns... uns quaranta per quinze? No ho sé, aproximadament... No ho sé. — Més o menys... No sé! Jo per això dels números sòc fatal! — Deu tinde aproximadament uns quatre o cinc metres maxim d'ample... Cinc metres d'ample, suposo que deu tinde, i de fondo... no sé... uns deu; deu metres, quinze metres, com a molt. Estarèm parlant d'uns seixanta-setanta metres quadrats, aproximadament, suposo. — Aaaaah! Això? No parlem de la matèixa... *Vale, vale, vale*...! Jo parlava de la Capella del Roser.

Gran o petita

— La Capella de Sant Roc, eee... és una sala allargada, que acaba amb una mena de... d'absis, semicircular. *Bueno*, és un... és un espai... com allargat. És un espai rectangular, recordo. — És bastant estretà i es rectangular... yyyy... es bueno, es màs bien alargada, que no de ancha. — Suposo que de llargada uns deu... *podé* deu passosí i d'amplada *pues*... jo què sé... uns cinc, em sembla. No sé, més o menys, eh? No ho sé, te dic... — *Pues, pues, pues*... un, dos, tres... No tinc ni ideal! *Pues* sobre uns cinc d'amplada, potser, per uns vint o vint-i-cinc de llargada. Més o menys. — Tinc una miguela de record com si fos petit, això. — Sí, és molt petita, sí. — Més aviat és petita... Més aviat és petita, però... tampoc no és allò tan petit. — Doncs, eeemmm, a veure... De dins recordo que és un espai petit... Eeemmm, ostres, tu, és que era fa temps que no hi entro. — *Bueno*, no. Així... mediano. — Homé! Per a fer exposicions i per tot això ho trobo bè. Ni gran ni petit. Ho trobo bè. Ho trobo acollidor i ho trobo bè. — Així. No sé, *podé* tè uns... uns quaranta per quinze? No ho sé, aproximadament... No ho sé. — Més o menys... No sé! Jo per això dels números sòc fatal! — Deu tinde aproximadament uns quatre o cinc metres maxim d'ample... Cinc metres d'ample, suposo que deu tinde, i de fondo... no sé... uns deu; deu metres, quinze metres, com a molt. Estarèm parlant d'uns seixanta-setanta metres quadrats, aproximadament, suposo. — Aaaaah! Això? No parlem de la matèixa... *Vale, vale, vale*...! Jo parlava de la Capella del Roser.

La porta, el vestíbul i el terra

— De fora és una fagana gran, amb *vàries* portes d'entrada... — ¿Como te diré yo? Como una puerta así... como con clavos, y después entrabas y había como un *deste*... Pero ya no està la puerta, ya no està. No, em sembla que més aviat és allargat. — Es... es rectangular... yyyy... es bueno, es màs bien alargada, que no de ancha. — Suposo que de llargada uns deu... *podé* deu passosí i d'amplada *pues*... jo què sé... uns cinc, em sembla. No sé, més o menys, eh? No ho sé, te dic... — *Pues, pues, pues*... un, dos, tres... No tinc ni ideal! *Pues* sobre uns cinc d'amplada, potser, per uns vint o vint-i-cinc de llargada. Més o menys. — Tinc una miguela de record com si fos petit, això. — Sí, és molt petita, sí. — Més aviat és petita... Més aviat és petita, però... tampoc no és allò tan petit. — Doncs, eeemmm, a veure... De dins recordo que és un espai petit... Eeemmm, ostres, tu, és que era fa temps que no hi entro. — *Bueno*, no. Així... mediano. — Homé! Per a fer exposicions i per tot això ho trobo bè. Ni gran ni petit. Ho trobo bè. Ho trobo acollidor i ho trobo bè. — Així. No sé, *podé* tè uns... uns quaranta per quinze? No ho sé, aproximadament... No ho sé. — Més o menys... No sé! Jo per això dels números sòc fatal! — Deu tinde aproximadament uns quatre o cinc metres maxim d'ample... Cinc metres d'ample, suposo que deu tinde, i de fondo... no sé... uns deu; deu metres, quinze metres, com a molt. Estarèm parlant d'uns seixanta-setanta metres quadrats, aproximadament, suposo. — Aaaaah! Això? No parlem de la matèixa... *Vale, vale, vale*...! Jo parlava de la Capella del Roser.

L'interior

— A... a l'entrada, tant a la dreta com a l'esquerra, hi ha uns... unes vitrines, on s'exposen els catàlegs de les exposicions *hagudes*. I no sé... Hi ha... hi ha unes mottllures al a... a les parets, que *aparèixen* unes columnes. — Hi ha com unes columnetes, ai!: unes columnes, em sembla, al començament. — No tenen columnes. — Jo diria que n'hi ha dues... A cada banda... O tres. — Potser n'hi ha tres o quatre? Per... per parer? I... no sé què més dir-te (riu). — Doncs hi ha l'escala a mà dreta, que na cap dalt. — Com una cosa que surt més, però *lo demés* és tot llis, me sembla. I llavors a dalt, al sostre, sí que hi ha uns dibuixets, alguna cosa que no... no recordo gaire bè. — El sostre... *bueno*... fa forma... Té formaaa... de *bovedà*, o sigui, formaaa, d'això. I no recordo si hi ha algun element decoratiu o això. No recordo això. Això sí que no. — I també és curiós que al llarg de la nau hi ha pintades finestres simulades, *incluïs*hi ha cortines simulades i fils simulats com per agafar la cortina i poder-la obrir i que entrés la llum. — No, no crec que tinguí finestres, jo. — I el que sí, un altre detall que la gent no s'hi fixa, és que entrant a mà dreta, just al costat del quadre de llums, hi ha una placa, eee... adossada a la paret, que hi ha una creu i una inscripció en llatí. Suposo que era d'aquestes plaques que la gent entrava i... i es *santiguava*

— A les parets no hi ha res, són blanques. — Així Molt simple, molt molt simple. Llisa. Perquè com que sempre hi ha les exposicions... Vull dir tampoc no et fixes massa. Eeemmm... per *lo menos* jo no m'hi fixo massa, amb les parets. Vaig de dret al... No m'hi he fixat, la veritat. Amb aquesta no m'hi he fixat, sí t'haig de dir la veritat. — Ostresi! Em sembla que són... no em vull equivocar... però com un blau molt fosc, ai: molt fluix, molt fluix, molt fluix, sí no m'equivoco. Es que ja fa molt de temps que no... que no he entrat. Però l'última vegada era d'un color així molt fluixet, molt molt suau. — Et puc parlar de les humitats: terrible! — No, *bueno*, quan entres estàs acostumat a veure una església que... *Bueno* jo estic acostumat a entrar a l'església i veure tot de pedra, i sembla que sigui com si hàguessin pintat la pedra a sobre, o com si hi hàgués una capa a sobre de la paret de la construcció, una capa que no correspon. Es una sensació estranya, com si hi hàgués alguna cosa *intermitjà* entre l'usuari quan entra i la paret física, una petita capa com si fos de pintura o de guix... no sabria dir-te. Alguna cosa així, com a irreal. T'ho trobes tot llis... i silenci, sobretot silenci.

Les parets

— A les parets no hi ha res, són blanques. — Així Molt simple, molt molt simple. Llisa. Perquè com que sempre hi ha les exposicions... Vull dir tampoc no et fixes massa. Eeemmm... per *lo menos* jo no m'hi fixo massa, amb les parets. Vaig de dret al... No m'hi he fixat, la veritat. Amb aquesta no m'hi he fixat, sí t'haig de dir la veritat. — Ostresi! Em sembla que són... no em vull equivocar... però com un blau molt fosc, ai: molt fluix, molt fluix, molt fluix, sí no m'equivoco. Es que ja fa molt de temps que no... que no he entrat. Però l'última vegada era d'un color així molt fluixet, molt molt suau. — Et puc parlar de les humitats: terrible! — No, *bueno*, quan entres estàs acostumat a veure una església que... *Bueno* jo estic acostumat a entrar a l'església i veure tot de pedra, i sembla que sigui com si hàguessin pintat la pedra a sobre, o com si hi hàgués una capa a sobre de la paret de la construcció, una capa que no correspon. Es una sensació estranya, com si hi hàgués alguna cosa *intermitjà* entre l'usuari quan entra i la paret física, una petita capa com si fos de pintura o de guix... no sabria dir-te. Alguna cosa així, com a irreal. T'ho trobes tot llis... i silenci, sobretot silenci.

Què era abans i de quina època és

— Sé... sé que pertanyia a *lo* que era un antic hospital, però... l la Capella suposo que devia ser un *annexe* del matèix edifici. Però no, no sé exactament de quina època és i això, no. — Yo ya como capilla estava oberta al culte fins... fins *casi* bé la guerra, la guerra... de, de... franquista, doncs. Però... després ja no va estar mai més... ja no va ser mai més oberta al culte. La primera cosa que després de la guerra va passar a ser és un magatzem de... de... de les coses que es requisàsven com d'estraperlo, com de la gent. Que la guardia civil allí emmagatzemava el... què sé jo?: sacs de blat que no estàven declarats... les coses que... que... prenien de la gent, no? Després, a pesar d'aquestes coses, va ser un magatzem de... d'obres, de l'Ajuntament. L'Ajuntament hi posava aquèixes coses de paletes: de taulons, de cavallets, de cabassos..., les eines i tot això. — ¡Hombre! Se ve antiguo, pero no sé... Decirte la época... ffff... Es que por la zona ésa, *pos*... puede ser renacentista... o... — Home, exactament no ho sé. Però... me sembla que fóra per allà... Es podria centrar al segle XVI. — No sé perquè ara em va al cap... 1582? — Ara m'has enganxat! Ara no sé si és XVI o XVII? Ostresi! Ara no me'n recordo si és... mil cinc-cents seix...? Sí: segle XVI, mil cinc-cents i *pico*. Sí! — No, no, nena, no me'n recordo. — Ai! Es que ara em fàs rumiar molt (riu).

Què hi ha ara

— *Bueno*, jo no sé per la sogra, eh? Que és més gran i ella se'n recorda que hi havia un hospital. Hi havia un hospital allí, i *llavons* van posar un col·legi, i ara doncs... fora del col·legi... Jo, com a recordi, jo *lo* que he trobat ja no és el col·legi... Jo ja he trobat els jutjats a dalt. I, *bueno*, és tot el patí i es poden fer exposicions. — Ho recordo amb fotografies molt bonics. — Hi ha fotografies antigues... Hi ha fotografies de castells... Hi ha exposicions de mots pintors... Hi havia abans... — En fi, fan exposicions. A vegades una miguetà... que per mi, per mi... eeeemmm... Com si et fiquessin una pantalla gran, enfocada al fons de la Capella, i... i et fiquen una imatge de coses que jo no entenc. Però *bueno*... això de xafardejar... sempre ho miro! No, no, és això, és aixi. — Van començar a fer exposicions de... de... de recerca. D'aquestes coses... investigació de... *Bueno*, aquestes coses, més que res, d'aquest sentit actual de buscar coses... de buscar maneres expressives... I la Capella en concret... home!, doncs és una capella que complèix una funció que... hi ha molts llocs que no en tenen cap de... de sala que complèixi aquesta funció que... que és molt necessària. — Em sembla que... que vull dir que això per Valls està molt bé, *vale*? (riu) *Venga*... ¡bé, bé! — Gràcies... Adéu, bon dia (penja el telèfon).

Publicació

TEXTOS ····· Joana Hurtado Matheu
TRADUCCIÓ A L'ANGLÈS ····· Graham Thomson
CORRECCIONS ····· Teresa Guasch Ventura
····· Valentina Litvan
IMATGES ····· Antònia Del Río
····· Raul Nieves
DISSENY GRÀFIC ····· Forma & Co
IMPRESSIÓ ····· Moncunill
DIPÒSIT LEGAL ····· D.L. T 1545-2013

Raymond Carver, *Catedral*, Barcelona, Anagrama, Compactos, 1999.

Guia telefònica 2010, Madrid, Telefónica de España S.A.U., 2009.

MLADEN DOLAR, *A voice and nothing more*, Cambridge, Mass., The MIT Press, 2006. [Trad.: *Una voz y nada más*, trad. D. Gutierrez y B. Vignoli, Buenos Aires, Manantial, 2007.]

GEORGES PEREC, *Espèces d'espaces*, París, Galilée, 1974, p. 21. [Trad.: *Especies de espacios*, trad. J. Camarero, Barcelona, Montesinos, 1999, p. 34; *Species of Spaces and Other Pieces*, trans. J. Sturrock, London, Penguin, 1997, p. 5.]

Reconstruccions

Un projecte d'Antònia Del Río

Dins del cicle *Catedrals a la capella*

Un cicle d'exposicions per a la Capella de Sant Roc a partir de *Catedral*, conte de Raymond Carver

A cura de Joana Hurtado Matheu

Del 24 de febrer
al 29 d'abril del 2012

Capella de Sant Roc
Espai Contemporani.
Valls, Tarragona

www.capellasantroc.cat

Exposició

COMISSARIAT ····· Joana Hurtado Matheu
ÀUDIO ····· Antònia Del Río
MODELAT I INTERACCIÓ ····· Raul Nieves
ORGANITZA ····· Museu de Valls
COL·LABORA ····· Generalitat de Catalunya
····· Ajuntament de Valls
····· Institut d'Estudis Vallencs

Agraïments

Gemma Clofent, Cèlia del Diego, Àngel Gasol, Gabriel Guash, Jep Martí, Anna Moreno, Raul Nieves, Toni Perelló, Institut d'Estudis Vallencs i a totes aquelles persones que de forma anònima han atès la trucada, s'han avingut a participar i han fet possible aquest projecte

Ver voces

Una llamada. Al otro lado, alguien responde. Una voz anónima y lejana pregunta por un espacio más o menos conocido y próximo: la Capella de Sant Roc. Las cuestiones que Antònia Del Río expone y no se oyen requieren identificarla, localizarla, fechará y describirla hasta el último detalle. Una entrevista coral de corta y pega, porque con las respuestas obtenidas se genera un montaje fonoro y una imagen gráfica en tres dimensiones. Desafiando la memoria y la mirada, *Reconstrucciones* desmonta la Capella para convertirla en un conjunto de voces que no ven, que recuerdan; un cúmulo de impresiones que después remonta para volver a conformar un todo. Sólo que este todo ya no es el mismo. A través del teléfono ni artista entra en las casas de los habitantes de Valls para hacerles salir, y al mismo tiempo les coge la palabra, literalmente, separando la voz del cuerpo que le emite para producir uno nuevo – "una voz y nada más", dice Mladen Dolar.

Del Río nos invita a escuchar, a agudzar el oído allí donde creemos cegamente en la mirada, para decirnos que no lo podemos ver todo, o mejor: que podemos ver de otra manera. Si la multiplicidad de opiniones confirman que no hay una percepción unívoca sobre la realidad, el registre telefònic és fonamental ja que, amb l'excusa de parlar de la Capella, l'artista dòna veu a la Capella a través de la seva gent, i allora s'aprofita dels discursos per donar al lloc a la veu, una dimensió pròpia que es materialitza amb la paradoxal imatge 3D. Aquestes *Reconstruccions* són, dòncs, l'afegit que neix del decalatge, el que fa que le *podè* deu passosí i d'amplada *pues*... jo què sé... uns cinc, em sembla. No sé, més o menys, eh? No ho sé, te dic... — *Pues, pues, pues*... un, dos, tres... No tinc ni ideal! *Pues* sobre uns cinc d'amplada, potser, per uns vint o vint-i-cinc de llargada. Més o menys. — Tinc una miguela de record com si fos petit, això. — Sí, és molt petita, sí. — Més aviat és petita... Més aviat és petita, però... tampoc no és allò tan petit. — Doncs, eeemmm, a veure... De dins recordo que és un espai petit... Eeemmm, ostres, tu, és que era fa temps que no hi entro. — *Bueno*, no. Així... mediano. — Homé! Per a fer exposicions i per tot això ho trobo bè. Ni gran ni petit. Ho trobo bè. Ho trobo acollidor i ho trobo bè. — Així. No sé, *podé* tè uns... uns quaranta per quinze? No ho sé, aproximadament... No ho sé. — Més o menys... No sé! Jo per això dels números sòc fatal! — Deu tinde aproximadament uns quatre o cinc metres maxim d'ample... Cinc metres d'ample, suposo que deu tinde, i de fondo... no sé... uns deu; deu metres, quinze metres, com a molt. Estarèm parlant d'uns seixanta-setanta metres quadrats, aproximadament, suposo. — Aaaaah! Això? No parlem de la matèixa... *Vale, vale, vale*...! Jo parlava de la Capella del Roser.

Seeing Voices

A phone call. At the other end, someone picks up and answers. An anonymous voice far away asks about a more or less familiar nearby space: the Capella de Sant Roc. The questions Antònia Del Río puts and we do not hear ask or identify it, locate it, date it and describe it to the smallest detail. A cut-and-paste choral interview, with the replies to which she generates a sound montage and a graphic image in three dimensions. Defying our memory and our eyes, *Reconstructions* dismantles the Capella into it into a set of voices that do not see, that recall; a heap of impressions it then reassembles to form a whole. Except that this whole is no longer the same. By way of the phone the artist enters the homes of the citizens of Valls to make them come out, and at the same time literally takes their words, separating the voice from the body that generates it to produce a new one – 'a voice and nothing more,' as Mladen Dolar says.

Del Río invites us to listen, to put our ears where we blindly believe with our eyes, to tell us that we cannot see it all, or better still, that we can see it in a different way. If the multiplicity of opinions confirms that there is no unambiguous perception of anything, the acoustic spectrum opens us up to a sonic geography that goes beyond the visible, beyond the present that is in front of our eyes. As at the end of 'Cathedral', the conversation between two strangers who have a distant place in common transforms our experience of the space, traditionally reduced to sight alone, and demands we pay more attention, in and *with* every sense.

If the walls could speak, we say. And we say no more. The conditional is an opening onto an unreal but experienced world. In an act of intangible archaeology Del Río restores the memory of the place by making the walls speak: what we have seen and what we have been told, memory and reservoir, are elevated to the category of knowledge. And, indeed, as is common in the Capella de Sant Roc